

Repræsentantskabets møde 26. til 27. november 2018

GL's årsberetning for skoleåret 2017-18

Indhold

Indledning.....	3
Overenskomst 2018.....	4
Markant ja til overenskomstresultatet.....	4
GL var velforberedt.....	4
Et langt sejt forhandlingsforløb.....	4
Gymnasielærere ønsker ikke individuel løn.....	5
Enighed i AC om fælles krav om underviserarbejdstid.....	6
Fællesskab og solidaritet om overenskomstforhandlingerne.....	6
Formændene for alle fagforeninger for offentligt ansatte samlet.....	6
Historisk stormøde for over 10.000 tillidsrepræsentanter.....	7
Lokale demonstrationer og aktioner.....	7
Overenskomstforlig på alle områder.....	8
Evaluering af OK18-forløbet.....	9
Nye tilbud til pædagogiske ledere.....	9
GL i Grønland.....	9
Vanskelige overenskomstforhandlinger i Sydslesvig.....	10
Beskæftigelse.....	10
Beskæftigelsesundersøgelsen viser fald i beskæftigelsen.....	10
Nedskæringer og afskedigelser.....	11
Arbejds miljø.....	11
Professionel kapital en hjørnesten i GL's arbejdsmiljøindsats.....	11
Professionel kapital i praksis.....	11
Øget fokus på stress.....	12
Psykisk arbejdsmiljø fortsat udfordret af nedskæringer.....	12
Uddannelse.....	13
Søgetal og elevfordeling presser gymnasierne.....	13
Klasseløftet øger undervisningens kvalitet.....	14
GL fortsætter arbejdet i tænketanken om sprog.....	14
Debat og medlemsfest om ligeløn 8. marts.....	14
GL fokuserer på lærerkompetencer.....	15

Institutioner og økonomi.....	15
Finanslov med fortsatte besparelser	15
Skolemøder om besparelserne.....	15
Lobbyarbejde over for politikere og opinionsdannere.....	16
Kampagnen ”Besparelser slukker drømme”	16
Uddannelsesalliancens årskonference med tema om kvalitet i uddannelse	17
Uddannelsesalliancen demonstrerer mod besparelser	17
GL styrker kampen mod nedskæringer i Ceveas temaprogram om velfærd	17
Bestyrelseskonference og internatkursus	17
GL’s internationale arbejde	18
GL's solidaritetsprojekter fremmer skoleudvikling	18
GL ønsker at fortsætte projekt i Georgien	18
Nordiske Lærerorganisationers Samråd.....	19
GL.....	19
Status på tilbud til medlemmer, der mister jobbet.....	19
Velbesøgt TR-uddannelse og TR-seminar.....	19
Gymnasieskolen.....	20
GL-E.....	21
Ny persondataforordning	21
Udvalgte GL-aktiviteter.....	21
Folkemødet 2018.....	21
Ungdommens Folkemøde 2017	22
DHL-stafetten 2018	22

Indledning

Gymnasielærere underviser på et højt fagligt og pædagogisk niveau. Det er en væsentlig samfundsopgave, som forudsætter, at rammerne for arbejdet med at uddanne fagligt dygtige, almindannede og motiverede elever er til stede.

Gymnasieskolernes Lærerforening arbejder for at sikre skolerne ordentlige rammevilkår og økonomisk råderum til at kunne indfri denne vigtige samfundsopgave. Den høje kvalitet baserer sig på, at velkvalificerede og kompetente lærere fortsat bliver tiltrukket og motiveret af jobbet som gymnasielærer. Derfor arbejder GL for at sikre lærerne gode løn- og ansættelsesvilkår centralt og lokalt på den enkelte skole, så attraktionen i jobbet kan fastholdes og udvikles.

Overenskomst 2018

Markant ja til overenskomstresultatet

Urafstemningen om OK18-resultatet viste, at GL's medlemmer bakkede op om resultatet. 75,9 procent af GL's aktive medlemmer deltog i afstemningen. 92,8 procent af de afgivne stemmer var ja-stemmer. Kun 4,2 procent stemte nej.

I Akademikerne (AC) var der samlet set en stemmeprocent på 58 procent. 98,99 procent stemte ja, og 1,01 procent sagde nej til resultatet. CFU-forliget på tværs af alle statsansatte blev stemt hjem med stort flertal. Tilsvarende blev resultaterne på det regionale og det kommunale område stemt hjem.

Resultatet var en sejr for fagbevægelsen, fordi der kom en løsning på de tre hovedkrav, som forhandlingsfællesskaberne havde besluttet at stå sammen om: at lønudviklingen skulle svare til de privatansattes lønudvikling, at frokostpausen skulle ekspliciteres i overenskomsterne, så den ikke kunne fjernes uden forhandling, og at der skulle være reelle forhandlinger for de undervisere, hvis arbejdstid reguleres af lov 409. De to førstnævnte krav blev forhandlet hjem. Selv om de undervisere, hvis arbejdstid reguleres af lov 409, ikke fik en overenskomst, blev der dog efter forslag fra Danmarks Lærerforening aftalt at nedsætte en kommission, som skal se på underviserarbejdstid.

Selvom GL ikke kom igennem med sine arbejdstidskrav, var det en sejr at få afværget angrebet på TR's lokale aftaleret i forhold til decentral løn, og samtidig blev det forhindret, at en større andel af lønmidlerne skulle forhandles lokalt.

GL var velforberedt

For hovedbestyrelsen er det afgørende at være grundigt forberedt til overenskomstforhandlinger og sikre, at udtagelsen af krav sker i en demokratisk proces. Forberedelserne blev indledt i efteråret 2016, hvor først hovedbestyrelsen og derefter repræsentantskabet drøftede temaer for GL's krav. I foråret 2017 blev der afholdt medlemsmøder over hele landet, hvor forslag til GL-krav blev drøftet. I april 2017 vedtog repræsentantskabet GL's overenskomstkrav, og i efteråret 2017 var der igen medlemsmøder over hele landet, hvor lønkrav blev drøftet. GL's krav blev sendt til Akademikerne i efteråret 2017, og senere på efteråret blev der på GL's initiativ opnået enighed om fælles arbejdstidskrav i AC. Parallelt gennemførte GL en række undersøgelser for at have relevant dokumentation til forhandlingerne.

Et langt sejt forhandlingsforløb

Overenskomstforhandlinger udviklede sig til at være markant anderledes end et normalt overenskomstforløb, både i forhold til optakten og i forhold til selve forhandlingsforløbet. Det blev et meget dramatisk forløb.

Allerede før udvekslingen af krav stod det klart, at der ville blive tale om et vanskeligt forløb, dels fordi der var et yderst dårligt samarbejdsklima med den statslige arbejdsgiver, og dels fordi der var uenighed mellem parterne på de nævnte tre væsentlige områder: 1) lønrammen, herunder reguleringsordningen, hvor arbejdstagerside ville have afskaffet privatlønsværet, og hvor arbejdsgiversiden fastholdt, at der var et løngab, 2) retten til betalt spisepause skulle ekspliciteres i overenskomsterne, og 3) folkeskolelærernes arbejdstid, som reguleres af lov 409, skulle overenskomstdækkes. På arbejdstagerside havde man en musket, som betød, at man ikke ville efterlade nogen alene; man brugte metaforen, at ingen skulle efterlades på perronen - så alle knaster skulle løses, før der kunne indgås forlig.

Ved udvekslingen af krav i december 2017 meddelte en samlet fagbevægelse modparterne i staten, kommunerne og regionerne, at man indledningsvis alene ville sætte forhandlingerne i gang for de undervisere, hvis arbejdstid reguleres efter lov 409. De øvrige forhandlinger måtte således afvente reelle forhandlinger på folkeskoleområdet. Innovationsministeren fremlagde statens krav, herunder et krav om decentralisering og individualisering af lønnen.

Først 20. januar 2018 kom der gang i forhandlingerne, og GL's egne krav blev forhandlet både på det almengymnasiale og det erhvervsgymnasiale bord.

Forhandlingsforløbet kom hurtigt til at fokusere på de nævnte tre overordnede krav. Parterne stod langt fra hinanden, og et antal forhandlingsmøder gav ikke resultat. Efter 6 døgns uafbrudte forhandlinger blev der den 23. februar 2018 erklæret sammenbrud på det statslige område. Det kommunale og det regionale område fulgte trop, og koordineringen på arbejdstagerside blev intensiveret de tre områder imellem.

Den 2. marts blev der varslet strejke på statens område, og den 5. marts på det kommunale og regionale område. Organisationerne udtog 10-15 procent af medlemmerne til strejke, herunder 19 gymnasier.

Den 7. marts tog arbejdsgiversiden til genmæle og lockoutede stort set alle offentligt ansatte. Argumentet hos innovationsministeren var, at organisationerne havde udtaget alle væsentlige områder, så man kunne lige så godt lukke resten af det offentlige Danmark ned.

Efterfølgende var der et langt forløb i forligsinstitutionen – hvor mobiliseringen både blandt GL's medlemmer og de øvrige organisationer var imponerende og nødvendig. Flere gange i forløbet var konflikten meget tæt på. Efter to udsættelser blev der fredag den 27. april 2018 indgået forlig på det kommunale område, og lørdag den 28. april 2018 på det statslige og regionale område.

Var forhandlingsforløbet endt i en konflikt, havde GL været klar til at udbetale såvel konfliktunderstøttelse til strejkende medlemmer og anvende kontingentnedsættelsesmodellen i kombination med lån til lockoutede medlemmer.

Gymnasielærere ønsker ikke individuel løn

I december 2017 offentliggjorde Finansministeriet et udspil til ny løn med titlen "Et tidssvarende lønsystem til fremtidens arbejdspladser, større rum til lokal løn, der understøtter kerneopgaven". Udspillet lægger op til, at flere ansatte i staten selv skal forhandle løn, og at en større andel af lønmidlerne skal fastsættes lokalt på den enkelte arbejdsplads. Det er ikke usædvanligt, at Finansministeriet op til overenskomstforhandlinger offentliggør meget ideologiske oplæg. Men det nye var, at ved præsentationen af overenskomstkravene den 20. december 2017 blev det klart, at Sophie Løhde, minister for offentlig innovation, ville gå efter at få en aftale med et nyt decentraliseret og individualiseret lønsystem.

Da det i GL var hovedbestyrelsens vurdering, at individualisering og decentralisering af lønnen ikke var i overensstemmelse med medlemmernes ønsker, særligt i en tid hvor det i forvejen er yderst svært at nå målene for decentral løn, blev der hen over nytår gennemført en undersøgelse blandt GL's medlemmer. 4.766 gymnasielærere fra det erhvervsgymnasiale og det almengymnasiale område deltog i undersøgelsen, som viste, at kun 5,1% ønsker at forhandle løn selv, og kun 3,2% ønsker, at en større andel af lønnen fastsættes lokalt i takt med, at den centralt fastsatte del af løndannelsen reduceres. Kun 2,6% af medlemmerne fandt, at arbejdspladsen ville blive mere velfungerende, hvis lønnen blev forhandlet lokalt. I kommentarer til un-

dersøgelsen gav flere medlemmer udtryk for, at individuelle lønforhandlinger ville være kontraproduktive for skolen.

Enighed i AC om fælles krav om underviserarbejdstid

Undersøgelser blandt GL's medlemmer viste, at medlemmerne i stor udstrækning er belastet af en ujævn arbejdsbelastning, at der mangler åbenhed og transparens i planlægningen, og at medlemmerne ikke får løn for det merarbejde, de udfører. På medlemsmøder over hele landet i foråret 2017 bekræftede de fremmødte medlemmer, at der var behov for at stille krav for at forbedre disse forhold.

For første gang blev der op til OK-forhandlingerne enighed blandt de akademiske underviserorganisationer om at stille fælles krav om undervisernes arbejdstid. Der var enighed om, at undervisere er belastet af meget skæv arbejdsfordeling, og at der mangler åbenhed og transparens i skolernes planlægning. De fælles krav blev stillet på professionshøjskole-, erhvervsskole- og GL-bordet.

Det var oplevelsen, at der var en stor styrke i, at det var fælles krav – og det var også oplevelsen, at Moderniseringsstyrelsen var lydør. I forhandlingerne var man tæt på at opnå enighed om formuleringer, men det lykkedes ikke at få kravene med i det endelige forlig. Det var dog først til allersidst i Forligsinstitutionen, at kravene blev taget af bordet.

GL vil arbejde videre med at løse problemstillingerne om en jævnere arbejdsfordeling, åbenhed og transparens i planlægningen samt løse problemer med honorering af merarbejde både lokalt og centralt.

Fællesskab og solidaritet om overenskomstforhandlingerne

OK18 kan gå over i historien som den overenskomstforhandling, der førte til, at fagbevægelsen på det offentlige område genopfandt sit dna. Solidaritet blev revitaliseret som begreb. Underfinansieringen af den offentlige sektor førte til, at der under forhandlingerne i Forligsinstitutionen blev opbygget solidaritet med andre offentligt ansatte grupper, og ikke bare inden for egen gruppe. For mange handlede overenskomstforhandlingerne om, at "nok var nok" og basalt om respekten for offentligt ansatte. Det skulle gøres tydeligt, at den offentlige sektor er en investering, ikke en udgift, og man kæmpede for retten til reelle og frie forhandlinger.

En del af engagementet og motivationen kan formodentlig tilskrives musketereden og den samlede fagbevægelses kobling af overenskomsttemaerne til nedskæringer i den offentlige velfærd, pres på medarbejdernes tid og arbejde samt despekt for offentligt ansatte. Overenskomstforhandlingerne blev anledningen til at sige nok-er-nok. De offentligt ansatte stod sammen, blandt andet fordi man ønskede anerkendelse af det udførte arbejde og mulighed for at være stolt over det arbejde, man udfører.

For at fastholde momentum gennemførte såvel GL som de øvrige fagforeninger en intensiv kommunikationsindsats for at fastholde medlemmernes opbakning og sammenholdet organisationerne imellem samt for at sikre opbakning i befolkningen.

Formændene for alle fagforeninger for offentligt ansatte samlet

Tilbage i oktober 2017 samledes formændene for alle organisationer med medlemmer på statens område, og da strejkevarslet var afsendt den 2. marts, samledes formændene med medlemmer på både det statslige, det regionale og det kommunale område for at koordinere og vise, at nu skulle der kæmpes sammen. Det var historisk, at alle formændene var samlet. Formanden for CFU, Flemming Vinther, sagde på mødet:

”Sammen står vi stærkt og sammen kan vi finde en løsning for alle”. Det skulle knap to måneder senere vise sig, at han fik ret.

Historisk stormøde for over 10.000 tillidsrepræsentanter

Den 22. marts 2018 var det tillidsrepræsentanternes tur til at samles til danmarkshistoriens største tillidsrepræsentantmøde med over 10.000 deltagere i Fredericiahallerne. Mødet blev gennemført i en tæt lydkulisse af bragende bifald og hujende tilråb. Intentionen med stormødet var at fremme lokale aktiviteter rundt om i landet ved at lægge op til at styrke samarbejdet på tværs af organisationer med udgangspunkt i de kommuner, hvor den enkelte tillidsrepræsentants arbejdsplads er beliggende. Det skete i dialoger og workshops ved de geografisk inddelte borde.

De seks topforhandlere på det regionale, statslige og kommunale område gjorde status over forhandlingerne og opmuntrede de fremmødte til fortsat opbakning og styrket lokalt aktivitetsniveau. Desuden holdt arbejdsmarkedsforsker Laust Høgedahl, Aalborg Universitet, oplæg med perspektiv på den danske arbejdsmarkedsmodel. Stormødet resulterede i en opfordring til arbejdsgivermodparten, underskrevet af alle forbundsformænd, som blev optrykt i Politiken dagen efter stormødet. I henvendelsen hedder det bl.a.:

”Vi repræsenterer alle de medarbejdere i den offentlige sektor, der hver dag får hverdagen til at hænge sammen for borgerne. Vores budskab til jer er klart: Lad os få lavet en overenskomst, der gavner hele Danmark. Vi er klar. Det, vi beder om, er faktisk kun, at I anerkender vores arbejde og viser os tillid gennem:

- En lønudvikling på lige fod med de privatansatte.
- At I viser os, at vi kan have tillid til vores aftaler ved at finde en løsning på den betalte spisepause.
- At I viser vilje til at indgå en aftale om arbejdstid med alle, også lærerne.
- At vi passer på vores seniorer, så de kan holde til at blive i jobbet.”

Lokale demonstrationer og aktioner

Med inspiration i Fredericiamødets paroler om sammenhold, solidaritet og ”En løsning for alle” bredte der sig en stemning og tro på, at aktiviteter og demonstrationer landsdækkende og lokalt på tværs af organisationer i fagbevægelsen kunne medvirke til at udbrede fælles budskaber og opnå tilslutning til lønmodtagersynspunkter bredt i befolkningen.

Via AC kanaliserede GL ressourcer ind i den store og tværgående fælles kamp, som både udmøntede sig i den landsdækkende mediekampagne under overskriften ”En løsning for alle” og i fælles aktiviteter rundt om i landet og navnlig foran Forligsinstitutionen i København, der hurtigt blev omdannet til et tværgående samlingssted for organisationerne. Her oplevede lønmodtagerne en hurtig og relativ let adgang til de landsdækkende tv-stationer, der stort set etablerede fast sendested med live-transmissioner foran Forligsinstitutionen under det lange forhandlingsforløb.

GL udsendte merchandise til netværkene og skolerne i form af bl.a. bannere, badges, balloner, t-shirts, flyers, klistermærker og studentehuer i pap, som kunne indgå og markere GL'ere i demonstrationer og aktioner centralt og lokalt. GL's medlemmer var synlige i mange lokale demonstrationer, ”skulder-ved-skulder-aktioner” og andre arrangementer landet over.

Med gryende vilje til at iværksætte aktiviteter rundt om i landet stod det hurtigt klart, at der ville blive efterspørgsel efter økonomi til at understøtte lokale aktiviteter. Derfor udviklede GL en økonomimodel til at

håndtere lokale aktiviteter i tilfælde af mulig konflikt og lockout. Modellen skulle sikre TR-netværk og den enkelte tillidsrepræsentant lokal beslutningskraft og understøtte det lokale samarbejde med andre forbund samt skabe synlighed om GL's budskaber. Økonomimodellen blev baseret på principper om fairness i fordeling og udmøntning i forhold til store forskelle i geografi og skolestørrelse. Modellen bestod af to niveauer: et netværks- og et skoleniveau. Der blev afsat midler til, at hvert netværk kunne disponere over et beløb svarende til i runde tal 40 kr. pr. medlem. På skoleniveau blev der desuden tildelt en ramme svarende til, at alle TR kunne disponere over ca. 100 kr. pr. medlem. Da GL ikke kom i konflikt, var det dog en begrænset del af midlerne, som blev disponeret.

På GL's hjemmeside blev der oprettet et site med oversigt over konfliktaktiviteter rundt om i landet, der løbende blev opdateret, så interesserede kunne slutte op om og deltage i arrangementerne.

Såvel de mange lokale som centrale aktioner og demonstrationer bidrog med betydelig vægt til, at fagbevægelsen satte sig på mediefladen og vandt den offentlige opinion i kampen om OK18.

Overenskomstforlig på alle områder

Efter et langt og udmattende forhandlingsforløb blev der som nævnt fredag den 27. april 2018 indgået forlig på det kommunale område og lørdag den 28. april 2018 på det regionale og det statslige område. De væsentligste elementer i forliget på det statslige område er:

Løn: Resultatet baserer sig på en ramme på 8,1 procent. På statens område udgør de generelle lønstigninger 5,6%. Hertil kommer en forventet udmøntning af reguleringsordningen på 0,47%. Øvrige elementer udgør 0,53%, og endelig indgår en forventet reststigning på 1,5%.

Det er en del af lønresultatet, at diskussionen om løngab er lukket. Privatlønsværet er væk, hvilket betyder, at reguleringsordningen regulerer lønnen lige meget op og ned i forhold til lønudviklingen i den private sektor; 80% op og 80% ned, og der indføres ikke øget individualiseret eller decentraliseret løn.

Spisepause: Parterne opnåede enighed om, at retten til betalt spisepause ekspliciteres som en overenskomstmæssig ret i de akademiske overenskomster, herunder i GL's overenskomst. Aftaleteksten fastslår, at "Pauser medregnes, hvis de varer mindre end ½ time og den ansatte står til rådighed for arbejdsgiveren og ikke må forlade arbejdsstedet". Retten til betalt spisepause bortfalder ikke, selv om arbejdsgiveren forlænger pausens varighed og/eller giver afkald på den ansattes pligt til at stå til rådighed for arbejdsgiveren i pausen.

Øvrige elementer i forliget

Kompetenceudvikling: Oprettelse af kompetencefond med fokus på individuel kompetenceudvikling

Aftale om nyt *aftalegrundlag for chefer på uddannelses- og undervisningsinstitutioner*

Psykisk arbejdsmiljø: Parterne udvikler og tilbyder frivillig lederuddannelse i forebyggelse og håndtering af psykisk arbejdsmiljø

Samarbejdsområdet: Både det centrale og lokale samarbejde skal styrkes

ATP: Satsen hæves pr. 1. april 2020 fra sats F til sats A

Plustid: Der skal ikke indgås en iværksættelsesaftale mellem TR og ledelsen, inden der kan indgås aftaler med enkelte medarbejdere om plustid

Ny ferieaftale (ift. den nye ferielov fra 2020)

Nyuddannede: Ved overgang fra studie til arbejdsmarked får nyuddannede det første år ret til 5 fridage med løn (gælder indtil ny ferielov træder i kraft)

Ændring af aftale om tjenestefrihed af familiemæssige årsager: "En ansat har ret til tjenestefrihed med løn i op til 5 dage pr. barn inden for 12 på hinanden følgende måneder i forbindelse med den ansattes hospitalsindlæggelse sammen med et hjemmeværende barn under 14 år. Tilsvarende gælder, hvis barnet under indlæggelsen opholder sig i hjemmet eller modtager ambulante behandling, der træder i stedet for hospitalsindlæggelse, og som kræver den ansattes tilstedeværelse."

"En ansat, der efter § 118 i lov om social service ansættes af kommunen til at passe en nærtstående i hjemmet, fordi vedkommende har en betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig, herunder uhelbredelig, lidelse, har ret til fravær. Der ydes ikke løn i perioden under fraværet, og perioden medregnes ikke i løn- og pensionsancienniteten."

Evalueringsrapport af OK18-forløbet

GL's repræsentantskab skal på sit møde den 26.-27. november 2018 evaluere OK18-forløbet på baggrund af en evalueringsrapport, udsendt af hovedbestyrelsen. Interesserede kan læse mere om OK18 i denne evalueringsrapport.

Nye tilbud til pædagogiske ledere

GL gennemførte i efteråret 2017 en medlemsundersøgelse blandt lederne. Svarprocenten var 47%. Selvom cirka halvdelen har svaret, at de er enten tilfredse eller meget tilfredse med deres medlemskab af GL, og kun 14% er enten utilfredse eller meget utilfredse, viser undersøgelsen, at GL fortsat skal arbejde med at kunne yde ledergruppen et tilbud, som er tilpasset og målrettet denne medlemsgruppe, og som samtidig klart afspejler GL's forankring i og viden om gymnasiesektoren.

Arbejdet rækker ind i 2018/2019 og er ikke mindst aktualiseret af den nye lederaftale, som blev aftalt ved OK18. Med aftalen, der træder i kraft 1. januar 2019, udfases bilag 7 til GL-overenskomsten (om stillinger for pædagogisk ledelse). Desuden medfører aftalen frit organisationsvalg for ledere på området, hvorved GL kommer i en skærpet konkurrencesituation på lederområdet, men som samtidig åbner for, at GL kan tilbyde ledere på det erhvervsgymnasiale område og VUC at varetage deres interesser.

En planlagt temadag for pædagogiske ledere i januar 2018 måtte desværre aflyses på grund af datosammenfald med et andet større arrangement. Til gengæld var der stor tilslutning til et møde lagt i forbindelse med Danske Gymnasiers ledelsestræf den 1. marts 2018, hvor der bl.a. blev orienteret om ovennævnte medlemsundersøgelse og OK18.

GL i Grønland

GL deltog i efteråret 2017 i ASG's (Akademikernes sammenslutning i Grønland) tillidsrepræsentantkursus for de nye akademiske tillidsrepræsentanter i Grønland, og GL deltager også i efteråret 2018.

GL har i det forløbne år besøgt en af de grønlandske skoler flere gange på grund af lokale udfordringer, ligesom GL har mødtes med departementet for uddannelse for blandt andet at drøfte de første ideer til en ny uddannelsesreform, som berører gymnasieområdet.

Blandt andet for at forberede den kommende overenskomstfornyelse i foråret 2019 gennemfører GL i efteråret 2018 møder med medlemmerne i de fire grønlandske gymnasiebyer. Her vil GL's formand, direktør og en konsulent drøfte krav til de kommende overenskomstforhandlinger og øvrige aktuelle forhold med medlemmerne. Desuden mødes GL-delegationen med flere organisationers formænd/-kvinder i Nuuk for at drøfte akademikerens vilkår i Grønland, og der er planlagt møder både med selvstyret og øvrige organisationer hjemmehørende i Grønland.

Vanskelige overenskomstforhandlinger i Sydslesvig

Syd for grænsen, nærmere betegnet på Duborg-Skolen i Flensborg og A. P. Møller Skolen i Slesvig, har året været præget af meget vanskelige forhandlinger om en ny overenskomst. Disse forhandlinger er endnu ikke afsluttet. Hertil kommer, at udfordringerne med at sikre gymnasielærernes indflydelse på deres arbejdsplads stadig er aktuelle på grund af de særlige tyske regler for samarbejde mellem arbejdsgiver og medarbejdere. GL's formand besøgte i det forgangne skoleår Flensborg. Dels for at bidrage til en løsning på overenskomstområdet, og dels for på nærmeste hold at høre om de udfordringer, GL's medlemmer syd for grænsen oplever.

Beskæftigelse

Beskæftigelsesundersøgelsen viser fald i beskæftigelsen

Beskæftigelsesundersøgelsen fra efteråret 2017 viser et fald i antallet af ansatte på stx fra 10.300 i 2016 til 9.950 i 2017. Nye fastansættelser udgør ca. 320. Det er en reduktion på 50 % i forhold til tidligere år. Fra-trædelser udgør ca. 450, det er lidt mindre end sidste år. Antallet af midlertidigt ansatte i 2017 udgør ca. 740 personer.

Ser man på den samlede mængde undervisning, som varetages af midlertidigt ansatte, er der et fald fra 6,7 % i 2015 til 4,9 % i 2017. Samlet dækker de midlertidigt ansatte på de almene gymnasier ca. 450 årsværk, hvor der i 2015 var ca. 670 årsværk. Antallet af fastansatte på deltid viser fortsat, at ca. hver 5. gymnasielærer arbejder mindre end fuld tid. Mange af disse er ansættelsesretligt *midlertidigt* på deltid og giver derved også en objektiv begrundelse for midlertidig ansættelse af erstatningsarbejdskraft.

Anvendelsen af midlertidigt ansatte på VUC-området er under kraftig reduktion. Fra at ligge på 10 % før 2015 til nu 5,8 % i 2017. Dette svarer til ca. 90 årsværk. Sammenligner man det totale antal af ansatte (1720) med antallet af midlertidigt ansatte (153), svarer det til, at ca. hver 11. lærer på VUC ikke er fastansat. Dette ligger tæt på stx, hhx og htx. Det er en fortsat en forbedring fra sidste år, hvor det var ca. hver 7. lærer, som ikke var fastansat.

Beskæftigelsesundersøgelsen på hhx og htx viser en stigning i beskæftigelsen fra 3.700 i 2016 til ca. 3.900 i 2017. De midlertidigt ansattes andel af undervisningen udgør 5,9 %, svarende til ca. 200 årsværk. Dette er et fald fra sidste år som lå på 7,0 %. Da svarprocenten ikke var særlig høj, skal resultaterne for erhvervs-gymnasierne tages med et forbehold.

Undersøgelsen viser igen i år, at det nærmere er reglen end undtagelsen, at nye fastansatte ikke tilbydes pædagogikum det første år.

Nedskæringer og afskedigelser

GL har registreret samlet 129 afskedigelser i skoleåret 2017/18 som følge af nedskæringer og aktivitetsnedgang. Dette udgør et mindre fald i antallet af afskedigelser i forhold til 2016/17, hvor der blev registreret 146 afskedigelser. Der kan dog samtidig konstateres en lille stigning i antallet af medlemmer, som forlader arbejdsmarkedet grundet pension.

Arbejds miljø

Professionel kapital en hjørnesteen i GL's arbejdsmiljøindsats

Professionel kapital er hjørnesteenen i GL's arbejde for et bedre arbejdsmiljø for gymnasielærerne. For gymnasielærere er det vigtigt at kunne udføre arbejdet med høj kvalitet, og det forudsætter ordentlige rammer for arbejdet.

GL har siden efteråret 2014 tilbudt skolerne at afdække deres professionelle kapital. Siden 2016 har GL indgået et samarbejde med Uddannelsesforbundet, så de to foreninger sammen udbyder konceptet til VUC og erhvervsskoler. I alt er der gennemført 171 afdækninger. Heraf har 39 skoler afdækket to eller tre gange. Undersøgelserne dækker 11.471 besvarelser, hvilket svarer til en svarprocent på 82,9%. Tilbagemeldingerne fra skolerne, der har afdækket professionel kapital og deltaget i opfølgingsseminaret, er positive.

Skoler, der har afdækket professionel kapital flere gange, har på dimensioner som bl.a. loyalitet, engagement, kriterier for kvalitet, indflydelse, social kapital og tillid en bedre score end skoler, der afdækker for første gang. Dette indikerer, at skolerne højner deres professionelle kapital, og at medlemmerne oplever en forbedring af arbejdsmiljøet.

Da en række skoler har udtrykt ønske om at kunne afdække skolens fysiske APV i sammenhæng med afdækning af professionel kapital, har GL i samarbejde med Uddannelsesforbundet og arbejdsmiljøkonsulent Gitte Leve Clausen udviklet et koncept til afdækning af fysisk APV. Skoler, der er tilmeldt afdækning af professionel kapital, kan i samme semester afdække fysisk APV. Afdækninger af professionel kapital og det fysiske arbejdsmiljø opfylder tilsammen kravene til en arbejdspladsvurdering, som alle skoler skal gennemføre mindst hver tredje år. I foråret 2018 benyttede 23 skoler sig af muligheden for at afdække fysisk apv.

Professionel kapital i praksis

GL har i samarbejde med tre nordjyske gymnasier taget initiativ til at gennemføre projektet 'Professionel kapital i praksis'. Formålet med projektet er at styrke arbejdet med professionel kapital på de tre nordjyske gymnasier samt at udvikle og udbrede viden om, hvordan gymnasier kan styrke arbejdet med professionel kapital.

Baggrunden for projektet er et behov for mere viden om og inspiration til, hvordan skoler kan arbejde med professionel kapital som opfølgning på en afdækning. Resultaterne - fra skoler der efter første afdækning har arbejdet med deres professionelle kapital og derefter afdækket igen - viser, at professionel kapital kan fungere i praksis som et redskab til at hæve kvaliteten i kerneydelsen og forbedre arbejdsmiljøet. Gymnasiernes arbejde med dette er forskellig, og der er ikke én metode, der kan udbredes til alle. Men mange skoler er søgende, når de skal følge op på afdækningen.

Projektet, der støttes med midler fra Kompetencefonden, løber fra januar 2018 til april 2019 og tager udgangspunkt i den fælles problemstilling: Hvad er et godt og meningsfuldt arbejdsfællesskab mellem medarbejdere og ledelse og mellem kolleger? Projektet afsluttes med en åben konference den 21. marts 2019.

> Læs mere om professionel kapital her.

Øget fokus på stress

GL oplever et stigende antal henvendelser fra medlemmer, der som følge af besparelser får pålagt flere og flere opgaver. Konsekvensen er bl.a., at flere lærere sygemeldes med stress. Det er en uholdbar og uacceptabel situation, som har ført til en generelt styrket GL-arbejdsmiljøindsats.

På repræsentantskabsmødet i november 2017 var der et markant fokus på stressproblematikken med oplæg af Lisbeth Kappelgaard og Bo Netterstrøm. Og stress var også hovedtemaet for årets arbejdsmiljøseminar, der blev afholdt i samarbejde med Danske Gymnasier i Nyborg den 15.-16. januar.

Arbejdsmiljøseminaret havde til formål at give de 120 deltagende arbejdsmiljørepræsentanter og ledere en fælles forståelse og konkrete redskaber til at arbejde endnu mere kvalificeret med at skabe trivsel, gode resultater og gode relationer på arbejdspladsen.

Til dette formål satte arbejdsmiljøforsker Malene Friis Andersen under seminaret fokus på, hvad fænomenet stress egentlig er, og hvorfor og hvordan det opstår i det moderne vidensarbejde. Deltagerne fik herunder præsenteret viden og redskaber, der kan understøtte den fælles indsats med at forebygge og håndtere stress i organisationen og hos den enkelte.

Psykisk arbejdsmiljø fortsat udfordret af nedskæringer

Fortsatte besparelser og lærerafskedigelser har forringet det psykiske arbejdsmiljø på gymnasieskolerne. Det er bl.a. dokumenteret i det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø's rapport om arbejdsmiljøet i Danmark. Endvidere kan det i ses på de skoler, som har afdækket professionel kapital flere gange, at arbejde-privatlivskonflikten forværres, den oplevede kvalitet falder, søvnkvaliteten forringes, arbejdsmængden øges, og flere blive udbrændte.

Derfor fortsætter GL kampen mod nedskæringer og arbejder for at forbedre arbejdsmiljøet for kollektivet.

I det konkrete arbejde med at hjælpe enkeltmedlemmer tilbyder GL mulighed for at tale med en konsulent, som har erfaring med rådgivning om psykisk arbejdsmiljø. Er der brug for yderligere afklaring, har rådgivningen mulighed for at tilbyde det enkelte medlem samtaler hos en psykolog. For at styrke samarbejdet lokalt tilbyder GL, at skolerne kan få afdækket deres professionelle kapital (se afsnittet om professionel kapital), og GL har i en styrket indsats bl.a. ansat en socialrådgiver, som også skal bidrage til at løfte det psykiske arbejdsmiljøberedskab.

Rådgivning om psykisk arbejdsmiljø i Danske Underviserorganisationers Samråd

Danske Underviserorganisationers Samråd (DUS) afviklede i september 2018 årsmøde om rådgivning om psykisk arbejdsmiljø. GL forventer, at der i 2018 vil blive visiteret ca. 200 medlemmer til ordningen, hvilket svarer til niveauet i 2017. Det er fortsat arbejdspress og afskedigelser, som fylder meget hos de medlemmer, der henvender sig til DUS.

Uddannelse

Søgetal og elevfordeling presser gymnasierne

De unge vælger fortsat en gymnasial uddannelse. Søgefrekvensen udgør ca. 74 pct. af en ungdomsårgang. Dog er andelen faldet med 4 pct. siden sidste år. Tilbagegangen skyldes primært, at færre elever forlader grundskolen i år i forhold til sidste år. HF er eneste gymnasiale uddannelse med stigning i søgetallet. Det skyldes bl.a., at flere optages direkte fra 9. klasse, samt at der er givet tilladelse til hf-udbud på Rudolf Steinerskolerne.

Søgningen til de gymnasiale uddannelser har to tydelige tendenser, der udfordrer den finmaskede udbudsstruktur og ambitionen om at sikre uddannelse til alle unge. For det første udfordres gymnasierne uden for de større byer. Ungdomsårgangene er markant faldende i flere provinsbyer samtidig med, at de unge søger mod de større byer. For det andet presses de gymnasier, der har en høj andel af ansøgere med anden etnisk baggrund end dansk. Flere skoler oplever således generelt faldende søgetal i kombination med mærkbart fald i søgningen fra etniske danskere. Det betyder både færre elever og en skæv elevsammensætning, der udfordrer skolerne væsentligt fagligt og pædagogisk. Dertil kommer, at adgangskravene til gymnasieuddannelserne (med virkning fra 2019) forventes at ramme disse dobbeltudfordrede skoler forholdsvis hårdt med yderligere reduktion i optaget af elever. GL følger søgetal og optag tæt og arbejder for at få indført kapacitetsfastsættelse og elevfordeling med tydeligt politisk ansvar og et mere omkostningsdækkende taxametertilskud.

Regeringens ghetttoudspil løser ikke elevfordelingen på gymnasierne

Regeringen præsenterede i marts 2018 sit ghetttoudspil for at fremme et sammenhængende Danmark og gøre op med parallelsamfund blandt personer med ikke vestlig baggrund. Et af de 20 indsatsområder i udspillet omhandlede bedre fordeling af gymnasieelever. Et område, GL havde arbejdet politisk med op til præsentationen af udspillet, bl.a. for at dæmme op for, at 12 almene gymnasier har over 30 pct. ansøgere med anden etnisk baggrund end dansk.

Som led i arbejdet indkaldte GL rektorer og tillidsrepræsentanter fra de berørte skoler til møde for at drøfte problemstillinger og skabe øget pres på politikerne for at finde løsninger på den skæve elevfordeling.

Regeringens ghetttoudspil løste ikke op for den skæve elevfordeling. GL påpegede, at forslaget fokuserede for ensidigt på etnicitet, hvorved regeringen så bort fra at inddrage andre faktorer som fx forældres uddannelsesbaggrund og boligforhold, der også spiller en betydningsfuld rolle i forhold til skolernes faglige og pædagogiske udfordringer med elevsammensætningen.

Heller ikke forslaget om at gøre alle gymnasier til profilgymnasier med ret til at optage op til 25 procent af eleverne efter kriterier, som skolerne selv fastsætter, fik GL's opbakning. Forslaget virkede kontraproduktivt på selve ideen om at sikre en mere ligelig fordeling af eleverne mellem gymnasierne, fastslog GL.

De politiske forhandlinger om udspillet endte uden større tiltag på gymnasieområdet. Det er dog stadig muligt lokalt at få dispensation for fordelingsreglerne samtidig med, at den politiske mulighed for at styre kapaciteten blev skærpet lidt, hvilket GL støttede, bl.a. med henvisning til, at der flere steder i landet er gymnasial overkapacitet på grund af udvidelser med nybyggeri i en tid præget af faldende ungdomsårgange.

Klasseloftet øger undervisningens kvalitet

Som led i aftalen fra 2011 om at indføre det gennemsnitlige klasseloft på 28 elever i gymnasierne blev det besluttet, at Undervisningsministeriet skulle evaluere klasseloftet.

Forud for evalueringen gennemførte GL en spørgeskemaundersøgelse om klasseloftet i februar 2018 blandt medlemmerne. 2347 lærere besvarede undersøgelsen. 97 procent af lærerne svarede, at færre elever i klassen giver bedre mulighed for at løfte eleverne fagligt, mens 78 procent af gymnasielærerne pegede på, at det nuværende klasseloft er med til at sikre bedre pædagogiske rammer for undervisningen. GL's indsamling af tal for klassestørrelserne viser, at flere skoler bryder loftet, og at flere gør det gentagne gange.

Undervisningsministeriets evaluering af klasseloftet bekræfter konklusionerne i GL's undersøgelse. Ministeriets evaluering viser, at lærere og elever vurderer, at klasseloftet øger undervisningens kvalitet. Rektorerne er ikke uenige, men finder, at klasseloftet er administrativt tungt og bør afskaffes. Samtidig dokumenterer evalueringen en markant stigning i andelen af skoler, der ikke overholder klasseloftet. Politisk gav evalueringen anledning til at præcisere, at Undervisningsministeriet skal gribe aktivt ind overfor skoler, der overskrider klasseloftet.

Elevtrivselsundersøgelse udskudt

Med den seneste gymnasiereform blev indførelsen af nationale trivselsmålinger for landets gymnasier lanceret i efteråret 2017. Trivselsmålingerne blev dog efter kritik sat i bero i januar 2018. Der blev bl.a. fra GL rejst spørgsmål til undervisningsministeren om indhold og gennemførelse af målingerne samt håndteringen af de indsamlede data, og GL deltog i drøftelser med ministeren om konkrete ændringer af trivselsmålingerne. Undervisningsministeriet forventer, at den første nationale trivselsmåling kan gennemføres i skoleåret 2018/19.

GL fortsætter arbejdet i tænketanken om sprog

Regeringen offentliggjorde i december 2017 en strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet. Strategien indeholdt syv initiativer, der kun i begrænset omfang var direkte rettet mod de gymnasiale uddannelser.

GL og DI inviterede i fællesskab til en høring om strategien i Fællessalen på Christiansborg den 5. december 2017. Ved høringen deltog blandt mange andre afdelingsdirektøren for Fremmedsprogssenteret i Norge, Steinar Nybøle, der kommenterede på den danske strategi og gav sine anbefalinger til den videre proces.

GL tog efterfølgende initiativ til at fortsætte møderækken i Tænketanken om Sprog, således at arbejdet for at styrke sprog i gymnasieuddannelserne kunne foregå i et fokuseret samarbejde mellem de centrale aktører – herunder lederforeningerne på gymnasieområdet, der nu deltager i tænketankens møder.

Møderækken i tænketanken fortsætter indtil videre i efteråret 2018.

Debat og medlemsfest om ligeløn 8. marts

Åbenhed om løn er vejen til ligeløn. Med det udgangspunkt gik GL sammen med 38 fagforeninger og arrangerede to arrangementer om større lønåbenhed på de enkelte arbejdspladser. Det første arrangement fandt sted på Christiansborg med folketingspolitikere som målgruppe. Flere forskere præsenterede forskningsresultater og fakta om løn, og ordførere kommenterede efterfølgende på lønforskelle mellem kvinder og mænd og blev bedt om at levere bud på løsninger til at udjævne forskellene. Det andet arrangement

blev afviklet i Den Sorte Diamant på kvindernes internationale kampdag 8. marts med tillidsrepræsentanter for en række fagforeninger som målgruppe. Formålet var at indgå i dialog med hinanden om konkrete værktøjer til at opnå en større grad af ligeløn mellem kvinder og mænd lokalt og nationalt.

GL fokuserer på lærerkompetencer

GL besluttede i efteråret 2017 at igangsætte en fokuseret indsats på lærerkompetencer i gymnasieuddannelserne. Baggrunden er, at GL fra flere sider oplever et stigende pres på kompetencekravene for gymnasielærere. Indsatsen blev drøftet på repræsentantskabsmødet i november.

Der er tale om et projekt, der blev indledt med, at problemets omfang blev forsøgt afdækket ved bl.a. at indsamle erfaringer med besøg på udvalgte skoler. Der er desuden udarbejdet og udsendt informationsmateriale om kompetencekravene til tillidsrepræsentanter og ledelser i forbindelse med nyansættelserne i foråret 2018. Fremover fortsættes indsatsen med løbende besøg på skoler og videreudvikling på baggrund af de indsamlede erfaringer.

Nyansatte for sent i gang med pædagogikum

I tilknytning til GL's projekt om lærerkompetencer blev der i foråret 2018 gennemført en ny pædagogikumundersøgelse med deltagelse af over 1.800 relevante medlemmer.

Undersøgelsen viser bl.a., at reglerne om, at nye fastansatte skal påbegynde pædagogikum senest et år efter ansættelsen, ofte ikke overholdes. En stor del af de nye fastansatte, der får udskudt pædagogikum, mangler desuden en uddannelsesplan, der angiver hvornår pædagogikum skal påbegyndes og afsluttes. Mange nyansatte lærere skal således vente for længe med at opnå de nødvendige pædagogiske kompetencer.

Konklusionerne af undersøgelsen er bl.a. videregivet til Det Rådgivende Udvalg for Pædagogikum og Undervisningsministeriet i forbindelse med den justering af pædagogikumbekendtgørelsen, der er under udarbejdelse med implementeringen af gymnasiereformen.

Institutioner og økonomi

Finanslov med fortsatte besparelser

Finansloven for 2018 videreførte for tredje år i træk besparelser på 2 procent i gymnasiesektoren – det såkaldte omprioriteringsbidrag. Det svarer samlet til besparelser på knap ¼ mia. kr. alene i 2018. Regeringen bebudede samtidig, at nedskæringerne er planlagt til også at omfatte årene 2019, 2020 og 2021. Så markante nedskæringer kan ikke undgå at forringe gymnasieuddannelsernes kvalitet. GL arbejder derfor målrettet på at få fjernet omprioriteringsbidraget i gymnasiesektoren og på øvrige uddannelsesområder i samarbejde med en lang række fagforeninger og elev-, skole- og lederorganisationer.

Skolemøder om besparelserne

For at klæde medlemmerne på til debatten om nedskæringer på den enkelte skole opfordrede GL tillidsrepræsentanterne til at afvikle fælles møde på de respektive skoler i uge 38. Som forberedelse til møderne modtog TR materiale om konsekvenserne af nedskæringerne på landsplan og på egen skole. GL opfordrede til, at lærerne gik sammen med ledelsen, eleverne og bestyrelsen for at få en fælles forståelse af konsekvenserne og for i fællesskab at henvende sig til lokale politikere og medier.

Ud over at opfordre til fælles skolemøde afholder GL kurser i skoleøkonomi for TR, medlemmer af SU og bestyrelsesmedlemmer. Kurserne leveres også målrettet til det enkelte netværk. Her er der mulighed for at gå i detaljer med økonomien på egen skole og sammenligne den med nedværkets øvrige skoler, og deltagerne kan indgå i lokal sparring om økonomiske udfordringer, typisk i forbindelse med skolernes regnskabsafregning eller ved planlægningen af næste års skolebudget.

Lobbyarbejde over for politikere og opinionsdannere

I det forgangne skoleår har GL igen besøgt undervisningsministeren og uddannelsespolitiske ordførere fra alle partier. Desuden har GL været på besøg hos partiformændene Kristian Thulesen Dahl (DF) og Morten Østergaard (RV). Drøftelserne på møderne har især koncentreret sig om konsekvenser af fortsatte massive nedskæringer i sektoren. Derudover har GL fremlagt konkrete forslag til at få flere unge til at vælge sprog i gymnasiet og få skabt en bedre elevfordeling mellem gymnasierne. Foruden de politiske møder har GL været i løbende kontakt med embedsværket om bl.a. udfordringerne for sprogfagene og den skæve elevfordeling samt reformimplementeringen. I den samlede lobbyindsats er kontakten til de politiske partiers sekretariater blevet opprioriteret i beretningsperioden. Det er sket for at skabe tættere relationer og styrke mulighederne for at levere konkrete input til politisk udvikling indenfor GL's områder.

Ud over kontakten til politikere og embedsmænd skaber og vedligeholder GL løbende politiske alliancer til andre uddannelsesaktører, bl.a. lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer, foreninger og forsknings- og udviklingsmiljøer.

Kampagnen "Besparelser slukker drømme"

Tirsdag 5. september lancerede GL kampagnen "Besparelser slukker drømme". Målet med kampagnen var at synliggøre, at de omfattende besparelser, som har ramt de gymnasiale uddannelser siden 2016, har alvorlige konsekvenser.

I kampagnen understregede GL, at der allerede er sparet en million lærertimer det seneste år. Gennemføres regeringens bebudede besparelser frem til 2021, vil der i alt blive sparet 1,8 mia. kr. Det kan betyde 4 mio. færre lærertimer set i forhold til et uændret elevtal. Når færre lærere skal varetage opgaven, vil det gå ud over kvaliteten i undervisningen og dermed eleverne. Budskabet blev underbygget i en større faktasamling (hvidbog), som kan downloades på kampagnesitet <http://www.besparselserslukkerdroemme.dk/>

Kampagnen blev annonceret i dagspressen: Berlingske, Jyllands-Posten og Politiken samt i Altinget og Ræson. Desuden blev der opsat plakater med kampagnebudskaber i bymiljøet forskellige steder i landet og præsenteret tre film over temaet "Besparelser slukker drømme." En film med direktør for Nationalmuseet, Rane Willerslev, og forfatter Anne-Cathrine Riebnitzsky, som begge lægger vægt på den store betydning, gymnasiet har haft for deres personlige udvikling og karriere. I den tredje film medvirker en række gymnasieelever, som fortæller om deres drømme, der ikke må slukkes af besparelser.

Film og øvrigt materiale blev delt på Facebook og Twitter og på web-tv og YouTube, og i landets biografer lå gratis postkort med kampagnebudskaber.

Kampagnen fik en bred udbredelse på navnlig de sociale medier, hvor medlemmerne flittigt delte budskaberne, som også nåede frem til politiske beslutningstagere og opinionsdannere i øvrigt.

> [Læs mere og se filmene på Besparelser slukker drømme.](#)

Uddannelsesalliancens årskonference med tema om kvalitet i uddannelse

Tirsdag den 23. maj afviklede Uddannelsesalliancen sin årskonference i Fællessalen på Christiansborg. Konferencen blev inddelt i en intern del med valg til styregruppe og udpegning af talspersoner, mens den eksterne del var åben for alle interesserede med fokus på temaet "Kvalitet i uddannelse".

Konferencen præsenterede oplæg fra forskere og folketingsmedlem Christine Antorini fra Socialdemokratiet. Undervejs blev der afviklet workshops ved bordene, som blev afsluttet med drøftelser af visioner for Uddannelsesalliancens fremtid, som styregruppen kunne tage med sig i det videre arbejde.

Uddannelsesalliancen demonstrerer mod besparelser

GL deltog som de foregående år i Uddannelsesalliancens demonstrationer mod de massive nedskæringer på uddannelse. Demonstrationerne fandt sted 5. oktober i de fem byer: Aarhus, Aalborg, Odense, Rønne og København. Ved alle demonstrationer havde medlemmerne mulighed for at samles ved et stort GL-banner.

I København holdt GL's formand, Annette Nordstrøm Hansen, tale, mens næstformand Jeppe Kragelund talte ved demonstrationen i Odense.

Over 10.000 deltog i demonstrationerne.

[> Læs talerne her](#)

GL styrker kampen mod nedskæringer i Ceveas temaprogram om velfærd

I juli 2018 gik GL ind i tænketanken Ceveas temaprogram om velfærd: 'Fremtidens velfærd og velfærdssamfund', foreløbig for en periode på et år. Det sker for at intensivere kampen mod nedskæringer og udvikle kvaliteten i velfærdssamfundet, og samtidig ønsker GL med medlemskabet at fastholde og udbygge samarbejdet med andre faglige organisationer, som især blomstrede op og blev styrket under OK18.

Temaprogrammet fungerer som en uafhængig politisk og analytisk overbygning på de enkelte organisationers daglige indsatser. Temaprogrammet er et partnerskab mellem Cevea, DLF, BUPL, FOA, HK Kommunal, HK Stat og GL, og GL's formand sidder med i temaprogrammets styregruppe.

Intentionen med temaprogrammet er på tværs af organisationer at vise styrken i det danske velfærdssamfund og konsekvenserne af nedskæringerne på velfærdsområdet. Konkret udvikler temaprogrammet analyser af udfordringerne i velfærdssamfundet og følger op med politiske initiativer og forslag til at imødekomme udfordringerne. Det sker i presse- og SoMe-indsatser, der skal påvirke den offentlige opinion og de politiske debatter.

Bestyrelseskonference og internatkursus

GL tilbyder medarbejderrepræsentanterne i skolebestyrelsen at deltage i en bestyrelseskonference. I 2017 var konferencen for første gang arrangeret i samarbejde med Gymnasiernes Bestyrelsesforening. Det betød, at alle bestyrelsesmedlemmer var velkomne. Det benyttede omkring 70 medarbejderrepræsentanter, bestyrelsesformænd og andre sig af. Primo 2019 afholdes for første gang en større konference i samarbejde med både lederforeninger og bestyrelsesforeninger. Fremover vil konferencen blive afholdt hvert andet år i samarbejde med leder- og bestyrelsesforeninger og hvert andet år udelukkende for GL-medarbejderrepræsentanterne.

Da 2018 er valgår for skolebestyrelserne, har GL for første gang arrangeret bestyrelseskurserne som et internatkursus om bestyrelsesarbejdet og skoleøkonomi, som afholdes i oktober.

GL's internationale arbejde

GL viser solidaritet og plejer medlemsinteresser internationalt

GL's internationale arbejde er dels præget af et solidaritetshensyn, hvor GL kan være med til at hjælpe andre lærerorganisationer, og dels hensynet til at varetage egne medlemmers interesser, bl.a. i det uddannelsespolitiske arbejde i Norden, i EU, i OECD og i GL's samarbejder med lærerorganisationer i andre lande. Gennem det internationale samarbejde opnår GL kendskab til forholdene i andre lande, og disse indsigter indgår i gensidige samarbejder mellem organisationerne om at yde et kvalificeret med- og modspil til de uddannelsespolitiske initiativer, der bl.a. udspringer af regeringernes øgede samarbejde på tværs af landegrænser.

Som led i dette arbejde deltager GL's formand i de årlige ISTP-møder, International Summit for the Teaching Profession, der er organiseret af den globale lærerorganisation Education International i samarbejde med OECD. I år fandt mødet sted i Lissabon og temaet var 'New Challenges and Opportunities Facing the Teaching Profession', og et af hovedtemaerne var Teacher Well-being, Efficacy, and Effectiveness. I fælleserklæringer mellem Undervisningsministeriet og de danske lærerorganisationer er man enige om at udvikle det indbyrdes samarbejde, og i det kommende år vil samarbejdet særligt have fokus på at styrke lærernes professionelle råderum og self-efficacy, og der planlægges i efteråret 2018 en fælles konference omkring det tema for at sætte fokus på, hvordan man kan støtte og styrke lærernes tro på egen formåen til gavn for undervisningen.

> [Læs mere om GL's internationale arbejde og se de seneste internationale nyheder her.](#)

GL's solidaritetsprojekter fremmer skoleudvikling

GL's solidaritetsprojekter har til formål at fremme skoleudvikling og styrke lærerforeningernes arbejde og kapacitet som aktive med- og modspillere i uddannelsespolitisk sammenhæng. Projekterne gennemføres med medvirken af erfarne danske lærere, og GL's rolle er at være projektansøger og koordinator.

GL ønsker at fortsætte projekt i Georgien

GL fik i foråret en bevilling på ca. ½ mio. kr. fra Udenrigsministeriets Naboskabspulje via CISU (Civilsamfund i Udvikling) til et samarbejde med den georgiske gymnasielærerorganisation ESFTUG i 2017 og 2018. Projektets formål er at fremme demokratisk skoleudvikling og bidrage til at opbygge uddannelsespolitisk kapacitet i Georgien. GL har gennemført fire seminarer om uddannelsespolitiske temaer, og de danske lærere bidrog til at inspirere deres georgiske kolleger til at drøfte, hvordan de kan arbejde videre med emnerne og præge den lokale skoleudvikling. Temaerne i 2017 og 2018 har været Skoledemokrati, formativ evaluering og feedback kultur, pædagogisk brug af IT og elevcentreret undervisning.

Læs mere om projektet på [siden her](#). Gymnasieskolen har også skrevet flere artikler om projektet. [Læs dem her.](#)

På baggrund af en positiv tilbagemelding fra de georgiske lærere er det besluttet, at GL søger om midler til at fortsætte projektet i 2019 og 2020. GL søger om 1 million kr. til at afvikle seks seminarer i Georgien og til at støtte den georgiske lærerforening med lokalt at følge op på seminarerne og afholde møder med lærere i udkantsområder, der ikke har deltaget i seminarerne. Dermed er hensigten, at lærerforeningen kan få en bred debat med medlemmerne og kan stå styrket i dialogen med ministeriet om de valgte uddannelsespolitiske temaer.

[Læs mere om GL's nuværende og tidligere solidaritetsprojekter her.](#)

Nordiske Lærerorganisationers Samråd

Nordiske Lærerorganisationers Samråd (NLS) afholdt forbundsseminar i efteråret 2017. Seminarer af denne type afholdes hvert andet år. Temaet for seminaret, der foregik i Norge, var *lærerprofessionens nye udfordringer*, og der blev mere specifikt stillet skarpt på lærernes kompetenceudvikling og lærerplansarbejdet.

I foråret 2018 blev mødet i sektoren for ungdomsuddannelser afholdt i henholdsvis GL's og Uddannelsesforbundets sekretariater. Temaerne for mødet var *aktuelle reformer* og *OK18*.

GL

Status på tilbud til medlemmer, der mister jobbet

I marts 2016 etablerede GL en række tilbud til medlemmer, der blev afskediget som følge af nedskæringer. Tilbuddene er siden blevet en integreret del af GL's tilbud til alle ledige medlemmer. Formålet med tilbuddene er at klæde medlemmerne bedst muligt på til at kunne søge og finde deres næste job. Indsatsen finansieres af GL's reservefond. Tilbuddene omfatter et karriererådgivningsforløb med individuelle samtaler og workshop, økonomisk støtte på op til 15.000 kr. til efter- og videreuddannelse og coaching. Derudover kan afskedigede medlemmer modtage kollektiv støtteordning på op til 5.000 kr. pr måned i op til et år samt psykologhjælp.

For den kollektive støtteordning gælder, at den er et tilbud til medlemmer, der er afskediget fra en fast stilling. Karrieretilbuddet, som Magistrenes A-kasse (MA) varetager for GL, blev evalueret for anden gang i foråret 2018, og evalueringen viste overordnet tilfredshed med tilbuddene. Evalueringen omfattede dels en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmer, der havde benyttet karrieretilbuddet samt en mindre kvalitativ undersøgelse. GL arbejder tæt sammen med MA om løbende kvalitetssikring af karrieretilbuddet, ligesom GL's socialrådgiverordning fremover i højere grad vil indgå i indsatsen for de medlemmer, hvor det er relevant.

GL's økonomi

GL havde i beretningsåret indtægter for i alt 67,5 mio. kr. Indtægterne kommer hovedsageligt fra medlemskontingenter og tilskud fra reservefonden. Der er ordinære omkostninger for 64,8 mio. kr., og der er et overskud på GL's regnskab på 2,8 mio. kr., som overføres til egenkapitalen, som herefter er på 39,9 mio. kr. GL har en sund økonomi og GL's eksterne revisor har ingen regnskabsmæssige eller likviditetsmæssige bemærkninger.

Velbesøgt TR-uddannelse og TR-seminar

Det store generationsskifte blandt GL's tillidsrepræsentanter fortsatte i skoleåret 2017/2018, og et stort an-

tal tillidsrepræsentanter og suppleanter gennemgik GL's TR-grunduddannelse. Grunduddannelsen består af tre moduler, hver af tre dages varighed. På grunduddannelsen får tillidsrepræsentanter og suppleanter bl.a. mulighed for at fordybe sig i samarbejdsaftalen, personalejura, kommunikation, forhandlingsstrategier, lønstatistik og skoleøkonomi. GL's TR-uddannelse evalueres generelt meget positivt af deltagerne. Som opfølgning på et pilotkursus for erfarne tillidsrepræsentanter, som blev afviklet i april 2017, er der nu etableret et fast tilbud om videreuddannelse for erfarne tillidsrepræsentanter.

I marts 2018 afholdt GL TR-seminaret for alle tillidsrepræsentanter og TR-suppleanter under temarammen 'Medarbejderinddragelse – TR-rollen og redskaber til dagligdagens opgaver og udfordringer'. TR-seminaret var også i år et tilløbsstykke med ca. 250 repræsentanter. Deltagerne blev præsenteret for oplæg af bl.a. arbejdsmarkedsforsker Nana Wesley Hansen, formand for danske professionshøjskoler Stefan Hermann og Ph.d. Pernille Steen Pedersen. Som en del af arrangementet kunne medlemmerne deltage i netværksmøder, VUC-årsmøde, TR-kursus for private og områdemøde for erhvervsgymnasier.

Gymnasieskolen

Gymnasieskolen har i løbet af foråret 2018 været igennem en redaktionel udviklingsproces sammen med nye eksterne partnere med det mål for øje at skabe en ny visuel identitet, som – blandt andet med baggrund i tidligere evalueringer i hovedbestyrelse og repræsentantskab – i højere grad skal signalere traditionelt 'fagblad' og seriøsitet uden dog at miste et attraktivt udseende. Redesignet omfatter også gymnasieskolen.dk.

Det trykte magasin som konstruktion er under pres som følge af den generelle medieudvikling. Flere og flere medlemmer og læsere vænner sig til at bruge digitale remedier til både læsning og arbejde, ligesom meget kommunikation foregår via sociale medier. Efterspørgslen på digitale produkter med høj kvalitet stiger således og må forventes at stige yderligere de kommende år.

Gymnasieskolen har som konsekvens beskåret frekvensen af det trykte magasin (som i 2018 udkommer 9 gange) for at kunne fokusere yderligere på website, nyhedsbreve, levende billeder, lyd mm. for både nu og her samt fremadrettet at kunne tilbyde et samlet stærkt koncept, som kan ramme alle segmenter af medlemsskaren. Vurderingen er, at frekvensen med 9 årlige numre på det trykte blad er passende på nuværende tidspunkt, men det vil sandsynligvis blive nødvendigt inden for få år at tage diskussionen om fremtidens organisationsmedier og tilhørende platforme og tilbud op igen i bestræbelserne på at skabe den rette sammensætning i forhold til medlemmernes medievaner.

Gymnasieskolen har halvvejs i 2018 skiftet leverandører på både layout- og annonceområdet. Det skyldes netop behovet for at styrke det samlede produkt. Det var vurderingen, at de hidtidige samarbejdspartners tilbud ikke længere stod mål med redaktionens ambitioner, hvad både indhold og økonomi angik. Det er i skrivende stund endnu for tidligt at vurdere det forhåbentlige mersalg på annoncedelen, men indikationerne er gode trods et svært marked, hvor tidligere lukrative annonceaftaler på tryk gradvist skal konverteres til digitale produkter, hvor annoncørerne langsomt er ved at vænne sig til at betale højere priser i takt med højere læsertal og højere kvalitet i både indhold og tekniske muligheder.

GL-E

GL-E udbyder efteruddannelse til lærere og ledere på de gymnasiale uddannelser. Kurserne afholdes af GL-E eller af samarbejdspartnere, herunder de faglige foreninger, Syddansk Universitet, Undervisningsministeriet m.fl.

I skoleåret 2017-2018 deltog ca. 9.800 lærere og ledere i et kursus administreret af GL-E. Heraf deltog ca. 6.500 lærere og ledere i et af de kurser, som GL-E administrerer for Undervisningsministeriet, nemlig kurserne om Faglig udvikling i Praksis, FIP, eller Skoleudvikling i Praksis, SIP.

GL-E annoncerede i skoleåret 2017-2018 i alt knap 300 forskellige kurser, heraf 125 FIP-kurser og 11 SIP-kurser. GL-E tilbyder en samlet platform for efteruddannelseskurser til gymnasiale lærere og ledere og har bl.a. overtaget EMU'ens funktion og forpligtelse til at annoncere relevante kurser til gymnasiesektoren. Det betyder, at det ikke er alle kurser, udbudt i GL-E regi, der administreres af GL-E. Det gælder fx de faglige foreningers kurser, som de faglige foreninger selv administrerer, men annoncerer via GL-E.

Kurser fra GL-E annonceres i to årlige kataloger på GL's hjemmeside samt via en fast rubrik i Gymnasieskolen.

Ny persondataforordning

Den 25. maj 2018 trådte en ny europæisk persondataforordning i kraft. Formålet med persondataforordningen er at gøre lovgivningen mere tidssvarende i forhold til den teknologiske udvikling og dermed styrke borgernes retsstilling og retssikkerhed. Datatilsynet får således flere beføjelser og sanktionsmuligheder for at sikre, at reglerne efterleves.

Op til de nye reglers ikrafttræden har GL's sekretariat fra december 2017 deltaget i et større projekt med et advokatfirma med det formål at kortlægge alle behandlinger af persondata i GL. Det er sket for at sikre, at GL er rustet til at efterleve reglerne om datasikkerhed.

GL har desuden uddannet personalet og arbejdet intensivt på at indrette arbejds gange, så alle medlemmer kan få den størst mulige datatryghed.

Det er fortsat uafklaret, om TR skal anses for at være en del af GL med GL som dataansvarlig, eller om TR vil blive anset for at være selvstændig dataansvarlig. Det er forventningen, at GL vil være dataansvarlig, og GL er derfor løbende i dialog med leverandøren af it-systemet for at finde en løsning, der kan sikre TR's håndtering af persondata.

Udvalgte GL-aktiviteter

Folkemødet 2018

GL deltog for sjette gang på Folkemødet i Allinge. I år var GL vært for tre debatter tilrettelagt sammen med flere samarbejdspartnere:

Magter vi arbejdsmarkedet, til vi bli'r 70?

Sammen med MP Pension satte GL fokus på ubalancer og stress i vidensmedarbejderes arbejdsliv og sam-

menholdt det udfordrende arbejdsmiljø med kravet om, at man skal blive længere og længere på arbejdsmarkedet.

Lytteialog: Tror du på Generation Verdensmål?

FN's Verdensmål om uddannelse vil sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring. I samarbejde med en lang række organisationer bag Generation Verdensmål inviterede GL til debat om, hvorvidt det danske uddannelsessystem er gearet til at forberede Generation Verdensmål.

Stol på min faglige dømmekraft i en tid med tests og målinger

Pædagoger og undervisere oplever, at deres fagprofessionelle rolle og dømmekraft gennem årene er blevet udfordret af snævre økonomiske styringsinstrumenter og omsiggribende evalueringer fra ledelsesfilosofien i New public management. Det sker bl.a. gennem flere og flere målinger og tests, øgede krav om effektivitet og økonomiske nedskæringer. Hvilken betydning har styringsmekanismerne for børn og unges muligheder for at trives, lære og dygtiggøre sig? Hvad skal der reelt til for at give børn og unge det bedste afsæt for at bringe Danmark i front på konkurrenceevne, velstand og livskvalitet?

Disse væsentlige spørgsmål og udfordringer satte GL til debat i Danske Underviserorganisationers Samråd (DUS).

Derudover deltog GL's formand og delegation i en lang række debatter om uddannelsespolitik, arbejdsmiljø, overenskomster og arbejdsmarkedsforhold.

Ungdommens Folkemøde 2017

I 2017 bød GL igen inden for i lærerværelset på Ungdommens Folkemøde. Den demokratiske festival for unge blev afholdt i Søndermarken i København den 7. og 8. september. 23.000 unge deltog og over 70 organisationer. GL's lærerværelse midt på festivalpladsen blev flittigt benyttet af de mange lærere, der deltog i Ungdommens Folkemøde med grupper af elever. På lærerværelset mødtes lærerne med hinanden i afslappede omgivelser og kunne desuden deltage i aktuelle, faglige debatter. Der blev afholdt to debatarrangementer i GL's telt om "Fordeling af gymnasieelever" og "Uddannelse som våben mod fake news - lærernes rolle". Desuden var der mulighed for at møde GL's formand Annette Nordstrøm Hansen og lytte til live-musik om eftermiddagen.

DHL-stafetten 2018

For 10. år i træk arrangerede GL DHL-stafetløb for medlemmerne. I Aarhus og Odense blev der i 2018 løbet med henholdsvis 27 og 23 hold. I Sønderjylland deltog 3 hold, i Aalborg 7 hold, mens 65 hold løb i Fælleparken i København. Ud over løberne deltog mange medlemmer som heppere. På landsplan deltog i alt 655 GL-medlemmer i DHL-stafetten og det efterfølgende grillarrangement.

GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING